

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı: B.21.0.GGM.0.04.00.00-10.06.01

Konu: **Gümrük Kıymeti**

GENELGE
(2012/29)

A- Gümrük Kıymetinin Belirlenmesi

Bilindiği üzere, ithal eşyasının gümrük kıymeti, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 23 ilâ 31 ve 7/10/2009 tarihli ve 27369 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 43 ilâ 57 nci maddelerine göre belirlenmektedir. Eşyanın gümrük kıymetinin tespitine ilişkin yöntemlerin hangi esaslar çerçevesinde uygulanacağı ise Gümrük Yönetmeliğinin 44 üncü maddesinde belirtilmiştir.

Buna göre, beyan edilen kıymetin gümrük kıymeti olarak kabul edilip edilmeyeceği, satışa ilişkin diğer hususlar da göz önünde bulundurulmak suretiyle öncelikle, birinci yöntem olan satış bedeli yöntemine göre belirlenecektir. Bu yöntemden izleyen yönteme geçilebilmesi için beyan edilen kıymetin bu yöntemine göre kabul edilemez olması gerekir. Başka bir ifadeyle, beyan edilen kıymetin kontrolü neticesinde satış bedeli yönteminin uygulanmasının mümkün olmadığı dolayısıyla bu yöntemin terk edilmesi gerektiği dayanakları ile açıklanmalıdır. Satış bedeli yönteminin terk edilmesi halinde, aynı eşyanın satış bedeli yöntemine geçilmelidir. Gümrük kıymetinin aynı eşyanın satış bedeli yöntemine göre de belirlenememesi durumunda sırasıyla benzer eşyanın satış bedeli yöntemi, indirgeme yöntemi ve hesaplanmış kıymet yöntemlerine geçilmesi, ilk beş yöntemle göre kıymet tespiti yapılamaması durumunda ise son yöntemle göre gümrük kıymetinin belirlenmesi gerekmektedir.

B- Satış Bedeli Yönteminin Terk Edilmesini Gerektiren Haller

Satış bedeli yöntemine göre gümrük kıymeti belirlenirken, beyan edilen kıymetin aynı veya benzer eşyaya ait mevcut kıymetlerin altında olması halinde, bu durum beyan edilen kıymetin reddi için tek başına bir gerekçe oluşturmaz.

Satış bedeli yönteminin terk edilmesini gerektiren haller aşağıda belirtilmiştir.

1) Beyan edilen eşya kıymetinin aynı veya benzer eşya kıymetine göre düşük olmasının sebepleri araştırılırken öncelikle bu farklılığın, satış bedeli yöntemine ilişkin Gümrük Kanununun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen hususlardan kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılır. Buna göre;

1. Durum: Söz konusu bentlerde belirtilen hususlardan birinin varlığı nedeniyle kıymet farklılığı söz konusu ise;

i) Satış fiyatının hangi ölçüde etkilendiği objektif olarak belirlenebiliyorsa, gerekli düzeltme yapılarak gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre belirlenir.

ii) Satış fiyatının hangi ölçüde etkilendiği belirlenemiyorsa gümrük kıymeti, satış bedeli yöntemine göre belirlenemez. Bu durumda aynı eşyanın satış bedeli yöntemine göre gümrük kıymeti belirlenir. Bu yöntemle göre de belirlenemiyorsa sırasıyla diğer yöntemlere geçilir.

2. Durum: Anılan bentlerde belirtilen hususlardan biri mevcut değil ise;

İlk olarak aynı veya benzer olduğu düşünülen eşya ile beyan edilen eşya karşılaştırılır. Herhangi bir eşyanın, bir başka eşyayla aynı veya benzer olduğundan söz edebilmek için;

- i) Kıymetinin, gümrük kıymeti olarak önceden kabul edilmiş olması,
- ii) Aynı veya benzer eşyanın Gümrük Yönetmeliğinin 46 ncı maddesinin birinci ve 47 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen unsurları taşıması,
- iii) Kıymeti belirlenecek eşya ile aynı ticari düzey ve/veya satın aldıkları miktarların aynı veya birbirlerine yakın olması, böyle bir satışın bulunmaması durumunda, farklı ticari düzey ve/veya farklı miktarlardaki aynı veya benzer eşyanın satış bedeli, bu ticari düzey ve/veya miktar farkları göz önüne alınarak yapılacak düzeltmeden sonra kullanılması,
- iv) Satış tarihleri aynı veya yakın bir tarihte olması,
- v) Menşelerinin aynı olması,

Gerekir.

Beyan edilen eşya ile aynı veya benzer olduğu düşünülen eşya arasında, sayılan bu şartların tamamının karşılanmaması halinde, aynı veya benzer eşyanın kıymeti, beyan edilen eşya için gümrük kıymeti olarak esas alınamaz.

Sayılan şartların da karşılanması halinde aynı eşya kıymeti ile beyan edilen eşyanın kıymeti arasındaki farklılığın, satışa ilişkin koşullardan kaynaklanıp kaynaklanmadığı araştırılmalıdır.

Diğer bir deyişle;

- a) Satış ile ilgili satış sözleşmesinde yer alan ve fiyatın sonradan gözden geçirilmesini öngören hükümler mi bulunmaktadır?
- b) Tek bir satış muamelesine konu olup, bölümler halinde mi ithal edilmektedir?
- c) Tek fiyat üzerinden yapılan paket satın alma mı söz konusudur?
- d) Eşyanın ithali, bağlı satış konusu mudur?
- e) Satıcı tarafından miktar ya da peşin ödeme iskontosu yapılmış mıdır?

Yukarıda belirtilenlerin dışında, satış ve fiyatla ilgili başka koşullarla da karşılanması muhtemeldir. Bu tür koşullar, eşyanın kıymetini artırıcı ya da azaltıcı yönde etkileyebilecektir. Bu nedenle, beyan edilen eşya ile aynı veya benzer olduğu belirlenen eşyanın satış koşulları,

- a) Aynı olmalı veya;
- b) Satış fiyatını etkilememiş olduğu belirlenmeli veya;
- c) Farklı koşula rağmen satış fiyatında objektif bir düzeltme yapılabilmelidir.

Diğer taraftan, beyan edilen eşya kıymetinin aynı veya benzer eşya kıymetlerine göre düşük olmasının başka sebepleri de olabilecektir.

Yukarı da belirtilen tüm hususlar birlikte değerlendirildikten ve eşyanın kıymetinin satış bedeli yöntemine göre belirlenemeyeceğine karar verildikten sonra aynı veya benzer eşya yöntemine geçilecektir.

C- Gümrük Kıymetinin Araştırılması

Gümrük Yönetmeliğinin 44 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, beyan edilen gümrük kıymetinin gerçekliği veya doğruluğu konusunda şüpheye düşülmesi halinde, gümrük idarelerince yükümlülere

ilave bilgi ve belge talep edilmesi de dahil olmak üzere, konunun incelenmesi ve araştırılması neticesinde şüpheye sebebiyet veren hususlar giderilmediği takdirde eşyanın gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre tespit edilemeyecektir. Bu durumda, ithal eşyasının beyan edilen kıymetinin gerçeklik ve doğruluğunun tespit edilebilmesi için aşağıda belirtilen koşulların karşılanması durumunda yurt dışı kıymet araştırmasına gidilebilecektir.

1- Kıymet Araştırmasına Yönelik Ön Güncelleme Yapılması

Bu kapsamda ilk olarak, gümrük kıymeti araştırılacak eşya ile ilgili aynı veya benzer eşyanın gümrük kıymeti tespit edilecektir. Aynı veya benzer eşya kıymetlerine ilişkin araştırmalarda öncelikle Gümrük Veri Ambarı Sistemi (GÜVAS)'nde yer alan Kıymet Veri Tabanı kullanılacaktır. Araştırmada tespit edilen beyannameler içerisinde gerekli görülenlere ilişkin fatura bilgileri ve örneklerinin Bölge Müdürlükleri kanalıyla ilgili idareden talep edilmesi ve konunun elde edilen bilgiler çerçevesinde ilgili İdarece değerlendirilerek sonuçlandırılması gerekmektedir.

Bununla birlikte, inceleme sırasında veri tabanında sorgulamanın GTİP bazında yapılabildiği durumlarda, bir GTİP'in birden fazla eşyayı içermesi durumunda, eşyaların kalite, marka ve sair farklılıklarının da eşyanın kıymetini değiştirmesi söz konusu olduğundan, aynı GTİP için farklı kıymetler elde edilmesi mümkündür. Bu nedenle, ilgili beyanname ve faturalar temin edilerek bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

İkinci olarak, ithal edilen eşyaya ilişkin banka transferlerinin ilgili bankadan sorularak teyit edilmesi gerekmektedir.

2- Risk Analizlerinin Yapılması

Kıymet araştırmasına yönelik yapılan ön incelemenin tamamlanmasından sonra kıymet araştırmasına gidilebilmesi için aşağıda belirtilen koşulların, kıymeti araştırılacak eşya için geçerli olması gereklidir.

2.1. Kıymet araştırmasına gidilecek eşyanın kıymetinin düşük olmasına yönelik ekonomik gerekçeler bulunmalı (eşyanın yüksek gümrük vergisine veya özel tüketim vergisine tabi olması gibi) ve aynı veya benzer eşyanın gümrük kıymetinin beyan edilen eşyanın gümrük kıymetinden en az %10 oranında yüksek olmalıdır. Vergilerin tecil ve terkine tabi tutulması veya vergiyi doğuran olayın eşyanın ilk iktisabında gerçekleşmesi (otomobil ithalatlarında olduğu üzere) durumunda da ekonomik gerekçenin gerçekleştiği varsayılacaktır.

2.2. Beyan edilen eşyanın katma değer vergisi dışında diğer ithalat vergilerine tabi olması gerekir. Kıymet araştırmasına gidilmesi için KDV tek başına yeterli sebep değildir. Bununla birlikte, sadece KDV yönünden kıymet araştırmasına gidilebilmesi için, beyan edilen eşya kıymetinin gerçeği yansıtmadığına ilişkin ciddi şüphe veya emarelerin bulunması gerekir.

2.3. Beyan edilen eşyanın ithalatta gözetim uygulanmasına ilişkin tebliğler uyarınca gözetim belgesine tabi olması veya beyan edilen kıymetin gözetime ilişkin tebliğlerde belirtilen kıymetlerden yüksek olması durumunda kıymet araştırmasına gidilmemesi esastır. Ancak, ciddi şüphe ve emarelerin bulunması ve bu durumun araştırma talebinde açıkça belirtilmesi durumunda kıymet araştırmasına gidilebilecektir. Gözetim belgesine tabi eşya için beyan edilen kıymet ile ilgili olarak gümrük idarelerine itirazda bulunulması ve eşyanın fatura da kayıtlı tutarın (yurtdışı diğer giderler adı altında beyan edilen tutar dahil) gözetim için belirlenen fiyattan düşük olması halinde de kıymet araştırmasına gidilebilir.

3- Yurt Dışı Kıymet Araştırmasına Yönelik Yapılacak İşlemler

Yukarıda belirtilen şartlardan birinin varlığının tespiti durumunda, kıymet araştırmasına gidilebilmesi için aşağıdaki işlemler yapılacaktır.

3.1. Yükümlüden ilave bilgi ve belge istenilmesi:

Gümrük İdaresince, Ek-1'de örneği yer alan ve asgari hangi bilgileri içereceği belirtilen yazı, beyan sahibine tebliğ edilir. Bu talep yazısında, istenilen ilave ispatlayıcı belgeler ve/veya kıymet konusunda açıklanması istenilen hususlar açıkça belirtilir.

3.2. Yükümlüye verilecek süre:

Yapılacak tebligatta 45 gün cevap süresi verilir. Sürenin bitiminden önce beyan sahibince yazılı ve gerekçeli talepte bulunulması durumunda 45 günü aşmamak kaydıyla ek süre verilir.

3.3. Kıymet incelenmesi sonuçlanmadan eşyanın çekilmek istenmesi:

Eşya gümrüğün gözetimi altındayken yükümlü tarafından çekilmek isteniyorsa, Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtilen koşullarla talep kabul edilir.

3.4. İlave bilgi-belge talebinin karşılanması ve ibraz edilen bilgi-belgelerin uygun bulunması:

İbraz edilen bilgi ve belgeler, kabul edilebilir nitelikte ve beyan edilen kıymetin fiilen ödenen veya ödenecek fiyat olduğunu kesin olarak ortaya koyuyorsa, gümrük kıymeti satış bedeli yöntemine göre tespit edilir.

3.5. İlave bilgi-belge talebinin karşılanmaması:

Süresi içinde ilave bilgi-belge talebinin karşılanmaması durumunda, beyan edilen gümrük kıymetinin gerçeklik ve doğruluğunun ispatlanamaması, Gümrük Kanununun 65 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde talep edilen bilgilerin sunulmaması ve Kıymet Bildirim Formunun "Taahhütname" bölümünde belirtilen taahhüde uyulmadığı gerekçeleriyle beyan reddedilerek kıymet araştırmasına gidilir.

Ancak, İdarece bu çerçevede kıymet araştırmasına gidilmeden önce söz konusu belgelerin sunulması halinde, bu belgeler süresi içinde sunulan bilgi-belgeler gibi değerlendirmeye alınacaktır.

3.6. İbraz edilen bilgi ve belgeler uygun ve yeterli bulunmaması:

Verilen bilgi ve belgeler kabul edilebilir nitelikte değil ve/veya fiilen ödenen veya ödenecek fiyatın belirlenmesine imkan sağlamıyor ya da beyan edilen kıymetin doğruluğunu ispat için yeterli değil ise; kabul edilmeme veya yeterli bulunmama gerekçeleri açıkça ifade edilerek beyan reddedilir ve bu genelgedeki esaslar çerçevesinde kıymet araştırmasına gidilir.

3.7. Yurt dışı kıymet araştırması ve Bölge Müdürlüğüne Yapılacak İnceleme

Yurt dışı kıymet araştırmasına gidilmesi durumunda, idarece "Yurt Dışına Gönderilecek Bilgi Talep Formu" düzenlenerek Bölge Müdürlüğüne gönderilir. Mezkur formun "II-Bilgi talebinin nedeni" bölümünde, kıymet araştırmasına gidilmesine ilişkin ekonomik gerekçeler, aynı veya benzer eşyaya ilişkin beyannamenin sayı ve tarihleri, aynı veya benzer eşyanın gümrük kıymeti, aynı veya benzer eşyanın hangi oranda beyan edilen kıymetten yüksek olduğu, bankalar nezdinde yapılan araştırma sonucu ve varsa ciddi şüphe ve emareler açıkça belirtilir. Söz konusu hususların açıkça belirtilmediği durumlarda Bölge Müdürlüğü'nce araştırma talebi resen reddedilir.

Bölge Müdürlüğüne yapılan inceleme sonucunda, araştırma yapılmasına gerek bulunur ise mütalaasıyla birlikte Bakanlığa (AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü) gönderilir. Aksi halde, yapılacak işlem gümrük idaresine bildirilir.

Beyana göre hesaplanan vergiler toplamı 5.000 TL'yi aşmayan eşya için yurt dışından bilgi talebinde bulunulmaz. Ancak, araştırma konusu eşyanın birden fazla beyanname ile ithal edildiği durumlarda, hesaplamada bunlar toplu olarak dikkate alınır.

3.8. Yurt dışı araştırması sonucuna göre yapılacak işlem:

Yurt dışı Araştırması sonucunda;

a) Yükümlü tarafından beyan edilen kıymetin gerçek ve doğru olduğu tespit edilirse, bu çerçevede gerekli işlemler yapılır.

b) Alınan yanıtta ilgili ülke tarafından talebin karşılanamayacağı ya da bilgi bulunmadığı bildirilmiş ise, gümrük idaresince mevcut verilere göre değerlendirme yapılır.

c) Beyan edilen kıymetin gerçek veya doğru olmadığı tespit edilir ise, ilgilendirdiği yönüyle Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri çerçevesinde gerekli adli ve idari işlemler yapılarak sonucundan ilgili belge suretleri ile birlikte Bakanlığa (Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü) bilgi verilir.

Beyana göre yapılan tahakkuklar ile idarece tahakkuk ettirilen vergiler arasındaki farkın, yükümlüsünce Gümrük Yönetmeliğinin 587 nci maddesinde belirtildiği şekilde teminata bağlanarak eşyanın çekilmesi veya referans/veri kıymetler göz önünde bulundurularak teminat alınması durumlarında, talepte bulunduğu tarihten itibaren bir yıl içerisinde Yurt Dışı Araştırmasının sonuçlanmaması halinde, gümrük idaresinde mevcut verilere göre değerlendirme yapılır ve işlem sonuçlandırılır. Bu süreden sonra cevaplar çerçevesinde vergi farkı ortaya çıkan hallerde, gerekli işlemler yerine getirilir.

Gerek yurt dışı araştırması sonucunda talebin karşılanamayacağı veya bilgi bulunmadığının bildirilmesi, gerekse bir yıllık sürenin geçmesi nedeniyle mevcut verilere göre değerlendirme yapılacak olması durumlarında; öncelikle beyanın kabul edilip edilmeyeceği hususunda bir değerlendirme yapılır. Bu değerlendirmede; yükümlüden temin edilen bilgi ve belgeler (beyanname ve ekleri ile varsa ilave bilgi-belgeler), Bakanlıktan bildirilen veriler, varsa benzer konulara ilişkin denetim raporları, ithal tarihinden sonraki süreç de dahil olmak üzere aynı ve benzer eşya ithalatlarında tespit edilen kıymetle, GÜVAS'tan temin edilen bilgiler gibi konuya ilişkin tüm bilgiler dikkate alınır.

Yapılan değerlendirme sonucunda beyanın kabul edilmesi gerektiği sonucuna varılırsa, işlemler buna göre sonuçlandırılır.

Aksi durumda, Gümrük Kanununun 24 üncü maddesinin (a), (b), (c), ve (d) bentlerinde belirtilen koşullarının varlığı halinde eşyanın gümrük kıymeti, gümrük kıymetinin belirlenmesine ilişkin esaslar çerçevesinde tespit edilir. Söz konusu koşulların bulunmaması durumunda, kıymet araştırması temin edilen verilere göre sonuçlandırılır.

D- Uygulama

Bu genelgenin uygulanmasına ilişkin olarak EK-2'de örnek olaylara yer verilmiş olup, karşılaşılabilecek durumların değerlendirilmesinde yönlendirici mahiyette dikkate alınması gerekmektedir.

E- Yürürlükten kaldırılan Genelgeler

AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün 2012/1 sayılı Genelgesinin 1 nci ve 8 nci maddesi ile EK-3'ü yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ziya ALTUNYALDIZ
Bakan a.
Müsteşar

EKLER:

- 1-Tebligat Örneği
- 2-Örnek Olaylar